

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

ADMINISTRACIÓ:

St. Bernat, 5, Pral. 2.^a

CIUTAT DE MALLORCA

Administrador: Juan Riutort.

LA AURORA

A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer Sta. Eularia, 25.—Llibreria de N' Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes an es qui s'h'o guany

L'amo'n Llorens Caldentey i Perelló come homo public

En la gloria dels héroes tenen alguna part els pobles que los serveixen de patria i fins i tot els moradors que amb ells varen conviure; vet aquí com és molt llegendari i molt justa la satisfacció que tenim els bons manacorins d'haver cohabitats amb l'amo'n Llorens Caldentey, homo extraordinari que va consagrar la seua vida llarguísima de noranta dos anys indefectiblement an el servici de Deu i del próisme; homo providencial que Deu lo tengué preparat i disposat per espai de mig sigle per comanar li la direcció dels negocis públics, per revestir-lo de l'autoritat municipal sempre que venia per Manacor cap desordé o gravíssim perill.

Així és que, si repassam els anys de la seua època, el trobam de Bal·le de Manacor l'any 1854 quant el célebre pronunciament progresista va posar en commoció els fonaments socials d'Espanya. Le hi tornam trobar l'any 1868 quant la desdixada revolució de setembre feu caure la reina Elisabet II, quant se varen desencadenar les passions mal sanes i més mal contenudes que produïren disgusts i perjudicis incalculables a moltes de poblacions de Mallorca i des Continent. Le hi tornam trobar Bal·le de Manacor l'any 1873, quant l'adveniment de la República produí dins tota Espanya un general desgavell.

Idò en totes aquestes ocasions tant crítiques produïdes come conseqüència des desordé i malestar que reinava en tota la nació, el poble de Manacor se pot dir que no se'n temé gaire; res de particular va succeir. Es que governava i dirigia un homo del trempe d'ànima de l'amo'n Llorens, que amb la seua gran fortalesa, fruit del seu criteri eminent de justícia, come pilot peritíssim va sebre a travessar la maror amb la barca del seu poble fins a tenir-la dins el port de la tranquilidat pública.

Per això mateix fonc que, quant els partits polítics que manetaven la cosa pública a Manacor, aquells anys anteriors a 1897, varen haver descarabutada la via social i econòmica de la població, fent perdre el sentit moral an els habitants i posant en entredit la serietat del poble davant els pobles externs, tot lo qual havia reflectit d'una manera principal i directa dins els *departaments de consum*, per això fonc que acudirem tots els bons manacorins a l'amo'n Llorens i li varem dir: L'amo'n Llorens, salvau Manacor, que està a punt de desaparèixer del mapa dels pobles civilisats.

Va cedir an el nostro requeriment i per sisena vegada acceptà la Vara an els 72 anys de la seua edat, deixantnos come resultat d'aquella gran bal·leria la rebaixa del *cupó* de consums desde 278.000 pessetes fins a 106.000, i llavó un repartiment fet segons les prescripcions de la justícia distributiva, i la celebració d'unes grandioses festes que foren anomenades de *sa Pau* i una molt notable *Exposició de Productes Agrícoles i Manufactures del país*. Tot lo qual serví come vincle d'unió entre els manacorins, come motiu d'atracció p'els forasters, i come medi per justificar davant uns i altres que Manacor estava en capacidat per restablir la seua justifiació come poble digne i honrat.

Es ver que l'amo'n Llorens el poren estudiar come bon cristià, come conrador, come homo social; que'n qualsevol aspecte el mirem, sempre el veim come llumenar que dona guia i llum an els seus deixebles, uua hu foren tots els seus amics; pero come homós d'autoritat amb l'ascendent que li donava l'exercici de tota classe de virtuts teologals i morals es sens dupte l'amo'n Llorens Caldentey una gloria llegendària de Manacor, una gloria de tota Mallorca.

Es que estava ben penetrat l'amo'n Llorens dels devers que tenia, per cumplir l'exercici sant i noble de la seua vocació come conductor de la societat civil, o sia come autoritat primera del seu poble.

Sabia que lo que primer havia de procurar, era la unió del poble per via del vincle de la pau.

¡Unió i Pau! vetaquí l'amoreta, el bell ideal de tota la seua vida.

Per això el vèieu sempre que s'acostaven eleccions, anar-se'n de casa en casa dels qui havien de dirigir-les i no s'aturava ni quedava satisfet fins que havia conseguit unificar l'acció dels partits polítics, perque no se trencàs sa tranquilidat i sa pau dels manacorins. Lo mateix que quant el convidaven per intervenir en divisions de bens o herencies de casa rica o pobre, que no estava satisfet ni aturat fins que havia conseguida, al mateix temps que feia la separació dels interessos, la unificació o germandat entre els interessats.

I és que l'amo'n Llorens sabia perfectament que la Unió i la Pau representen la realisació de moltes d'obres belles que són impossibles per l'esfor individual.

Sabia perfectament que l'Unió i la Pau significuen enque les nostres empreses porem trobar coratge i valor en el valor i en el coratge de los qui usen amb nosaltres de germandat.

Sabia bé que Unió i Pau representen poder per fugir de paratges pestilents, vull dir, de companyies mal sanes i trobar en canvi la satisfacció pura de tractar amb persones iguals a nosaltres per l'educació o per les mutues aspiracions.

Sabia bé que Unió i Pau significuen que les nostres alegries i les nostres tribulacions troben eco en el cor dels nostros germans.

I sabia finalment que Unió i Pau representen forsa per defensar la veritat que mos fa homos lliures i per fugir de l'error, que mos fa homos esclaus.

Perque sabia totes aquestes evidencies és que feia aquells esforços sobrehumans per conseguir la Unió i la Pau principalment entre les persones de bé; i de la manera com li varen correspondre Deu i aquestes n'és un exemple la forsa i la toria extraordinaria que arribà a dur la societat de *«La Unidat Catòlica»* de la qual principalment va ser l'amo'n Llorens l'ànima i la vida, i que arribàs a tenir en les seues llistes fins 950 socis.

Es que per l'amo'n Llorens la Unió i la Pau representaven la mitat del seu programa, perque si come bon cristià proclamava continuament la *«Gloria a Deu en les altures»*, hi afegia come bon patriu *«Pau a la terra an els homos de bona voluntat»*.

Una altra obligació que sabia l'amo'n Llorens que havia de cumplir en l'

exercici del seu càrrec come autoritat, era que, unit el poble amb els vincles de la pau, havia de procurar induir-lo an el ben obrar, i donar-li la major suma d'elements de vida i de comoditat per tots, principalment per la classe pobre o treballadora.

Efectivament ¿qui no se recorda de la manera noble i cristiana com solia l'amo'n Llorens induir les persones vicioses an el ben obrar? Los deixava a salv sempre el conceptes de la seua honra i de la seua dignidat, i els qui acudien a ca-seua, requerits come homos de vici, solien sortir-ne come persones de moralidat i de correcció.

An els bons los induia a sa perseveransa principalment amb lo bon exemple, que fonc l'arma de combat que no deixà de la mà en tots els dies de la seua vida.

¿Quantes i quals són les obres públiques i privades que va fer l'amo'n Llorens en benefici de la població i principalment de la classe treballadora? Per contar-les hauria de menester massa temps; però a pesar de la necesidat d'abreviar, no vull deixar de manifestar que durant los anys de 1861 i 1862, que era Bal·le per segona vegada, habilità casi tots els camins i camades del terme, la major part de los quals abans o no existien o existien solament come camins de ferradura.

No hi ha negú que no sàpiga que casi no hi havia carros llavoneses a Manacor, i que durant l'època de l'amo'n Llorens ha experimentada l'agricultura una transformació radical, immensa... Idò l'amo'n Llorens aquells dos anys va obtenir del Govern la declaració de *camins vesinals* per tots els camins i carrerons que hi havia en el terme i sortí amb una comissió de l'Ajuntament per fitar-los tots d'una amplaria suficient p'el tranzit de tota classe de carruatges. ¡Ja hu solia dir moltes de vegades que de les obres públiques, poques n'hi ha de tanta d'utilidat com arreglar bé els camins, perque, si uns tenen més bon arribar, els altres poren dur més bon viatge maldament els seus carros no siguen gaire resistents i ses bisties xerequetes.

Una altra obra pública perdurable que demostra l'actividat i el criteri justicier de l'amo'n Llorens, fonc l'intervenció que tengué abans del any 1860 en l'estim i altres operacions propies del cadastre o *amillament* actual, o sia l'estadística de tota classe de finques rústiques i urbanes, obra magna del seu temps, i model de desinterés i d'equidat.

Ho vull dir ben fort i no hu espinzellaré massa per no despertar casses que dormen i que no treuríem res de despertar-les. Lo que és cert que segons aquell cadastre o *estadística* han pagat de llavó ensà i paguen encara les quotes més altes de la contribució territorial els mateixos que engarbullaren tal *estadística*. ¡Gloria an els manacorins il·lustres que juntament amb l'amo'n Llorens realisaren aquella obra magna de desinterés i de justícia!

Els anys de 1881 i 1882 fonc l'amo'n Llorens per quinta vegada bal·le de Manacor, i lo mateix que totes les altres vegades va retgir el poble amb molta de sabiesa i amb una gran rectitut.

Es que va esser sempre homo d'una gran vocació i mai per mai se deixà dur de passions baixes o mesquines.

Per ell esser Bal·le mai significà satisfacció de concupiscencia alguna, sinó que significava senzillament *«governar els fiis del poble i administrar els bens del comú;»* i amb la mateixa negació de si mateix i amb igual forsa de voluntat sortia de ca-seua per donar una volta p'el poble o per anar a la Sala a presidir l'Ajuntament, que seria anat a les Missions per convertir in-fels o a confesar-se per la darrera vegada de la seua vida.

Per la formació del seu criteri va pendre per norma el coneixement i l'exercici intens de les quatre virtuts cardinals, o virtuts morals, que son base i regulador del comportament de tota persona constituïda en autoritat.

Va usar sempre de la més esquisida Prudencia, que li ensenyà lo que reialment era profitós i convenient, i l'aturà d'anar an el mal, seduït per les apariencies de bé. Es la prudencia la que induí Jusèp el Just a amagatzemar el blat sobrant d'Egipte durant les set anyades bones i a guardar-lo per quant venguessen els anys dolents; la prudencia inspirà el gran rei sabi Salomó quant dictà la famosa sentència de l'infant que dues mares reclamaven per seu, una contra l'altra.

Va obrar amb esperit de justícia per porer donar a cada qual lo que li perteneixia. Per esperit de justícia va sebre sempre com havia de pagar els treballadors, com havia de comandar els dependents, com havia de socórrer els necessitats. I consegüent amb lo proverbi de que *«lo que no vols per tu, no hu vulgues per negú»*, sabé sempre com havia d'obligar els súbdits a restituir o indemnisar lo que no era d'ells i la consideració mutua que és deguda entre els pares i els seus fills, o entre els qui governen i els seus vassalls.

Obrà sempre amb una gran Fortalesa, que li serví per empènyer sempre endavant per el camí de la rectitut a pesar dels sufriments i de tota classe de tribulacions... ¿Que no va tenir tribulacions? Deu no l'hauria estimat si no n'hi hagués enviajes, ja que són les tribulacions la prova an-e que subjecta les ànimes justes perque se vegi el grau que fa la virtut de tals ànimes.

No li faltà mai finalment l'esperit de Trempana o sia aquella consideració paternal que el feu tant sugestiu a la gent senzilla o pobre d'esperit i tan admirable per les persones de la major altura o posició social.

Vetaquí en quatre tirades el pla de vida que observà l'amo'n Llorens Caldentey en el cumpliment de la seua obligació come homo d'autoritat, i que li valgué amb tota propiedat i excel·lencia el títol de *Pare del poble*.

Era tal el domini o forsa moral que tenia damunt la gent manacorina de tot estament i condició, que la seua voluntat se comunicava come per art de magnetisme i la gent acalava el cap i seguia.

Come prova de la meua afirmació, que me sia permès retreure abans d'acabar, un fet senzill en sí mateix, però que demostra l'ascendent moral que tenia dalt el poble manacorí.

Era el dia 1 de juliol de l'any 1897, que per sisena i darrera vegada prengué possessori de la Bal·lia de Manacor, i feia molt molt de temps que havien llevat el tocar la *Queda* perque l'Ajuntament havia deixat de pagar la

feina de tocar-la, i que els fanals del carrer no s'encenien perque es botiguers no fiaven el petroli a l'Ajuntament.

L'amo'n Llorens aquell vespre mateix feu tocar la Queda a l'hora reglamentaria, i aquelles campanades produïren un efecte tan emocionant, que varen parèixer tot un poema que deia an els manacorins: Feis bonda! - i el poble correspongué guardant una quietut octaviana, i amb una consideració mútua tan intensa que feu possible l'organització de les Festes de la Pau i l'Exposició de Productes Agrícoles i Industrials de Manacor.

Però amb tot i haver gaudit d'una preeminència tan alta i de tanta durada dins el cor dels manacorins, no perdé mai aquell caràcter de humilitat que fong irrevoçablement regla de tota la seua vida; i és així que quant l'any 1912 l'Ajuntament resolgué d'anomenar-lo Fill Il·lustre de Manacor, contestà amb tot respecte i atenció a l'ofici del Balde que li comunicava tal distinció, que no volia acceptar-la... Ell no volia comè premi de la seua vida la distinció de part dels homes, sinó únicament la paga de Deu.

Manacorins, l'amo'n Llorens Caldentey ja és mort! Deu el mos ha pres perque ja devia trobar que era ben hora de preiar-li les seues grans virtuts i bones obres.

L'amo'n Llorens és mort, és mort el seu cos, però no la seua anima ni el seu esperit.

Això és lo que hem de malavetjar tots els bons manacorins amb totes les nostres forces: que visca l'esperit de l'amo'n Llorens dins nosaltres i que hi reiní sempre amb la gracia de Deu. Les seues màximes i l'exemple de la seua vida viuran i reinaran dins l'intel·ligència de tots els bons patriotes, seguint la tradició de l'amo'n Llorens, ja estiguen en situació de súbdits ja exercesquen carrec d'autoritat, treballaran fins a conseguir la restauració moral, conòmica, social i política de Manacor.

I fent-mos igualment continuadors de la seua historia, tots acceptarem el seu lema de «Deu i Patria», i durem a a bon terme el seu programa de «Gloria a Deu en les altures i Pau dalt la terra an els homes de bona voluntat».

MONSERRAT TRUYOLS i PONT.

Ara li fan es mànec

Ido s'Obreretxo Balear fa a sebre dissapte passat que «es dia que sa societat sia comunista», es dia que s'implanti es socialisme, «ets homes trobaran sa felicitat moral i sa pau de s'anima». ¿O no hu sabeu que si hi ha mals an el mon, tot vé de que «no som tots iguals»? «Ses malalties mateixes resulten de que no som tots iguals». «Es dia que tots ets homes siguen iguals, s'homo just se morirà quant sa màquina se desfassa per sí mateixa», a forsa de viure molt i d'esser véia; i llavó «se morirà sensa passar pena». Ido sí, a les hores «s'acabaran ses malalties», quant es socialistes entraran a comandar.

I quant serà això, companys socialistes? Però ¡i per tan beneits teniu es qui vos lletgeixen, escrigadoretxos de s'Obretingo Balear, que los contau aqueixes rondalles, que los entaferrau aqueis dois, arriesses i bajanades? Així mateix se'n necessita de toix per aguantar-ho sensa enviar-vos allà on no hi plou!

¿Vol dir en reinat voltros socialistes, no hi haurà ni malalties! ¿I a on i quant serà aquest reinat vostro, grans bidduins? ¡En no esser que siga dins es cementeri aqueix reinat vostro! Dins es cementeri no n'hi ha cap de malal-

tia; només hi ha es morts. Vetassí es reinat des socialistes: la mort.

¡Bon profit los fassa!

¡Lletgiu i meditau!

Si, lletgiu i meditau aqueixes paraules que es diputat nacionalista, En Juan Ventosa i Calvell, digué dia 17 de juny devant tot el Congrés sobre s'estat tristíssim a on es arribada i se troba l'Espanya després de dos sigles llars de centalisme, uniformisme i unitarisme. L'Espanya, senyora un temps de mig mon, a forsa de centralisme, ha mancabat tan horrosament, que avui en realitat ja només es senyora a redols de sí mateixa. E-hu diu un economista de talla, diputat per Sort-Viella, cap-pare des lliberals catalans, amic coral des Comte de Romanones, N'Emili Riu, i hu confirma D. Antoni Maura, com qui no dia res.

Escoltau-les bé, escolveïau-les bé aquestes paraules d'En Ventosa i Calvell, dites solennement davant el Congrés de Diputats i que nigú gosà contradir:

«Yo, señores diputados, veo llegar con verdadero temor la hora de la paz: no solo porque ella puede determinar una absorción de capitales y de brazos españoles que vayan a reconstruir regiones de Francia y de Bélgica mientras se arruina España. Mi principal temor es porque creo que la hora de la paz habrá de abrir en el mundo una nueva era, y que en ella se habrá de hacer más patente el desequilibrio y la adaptación de España a la fórmula nueva de civilización.»

«Y esto implica, señores diputados, un peligro capital para España. No hago más que repetir cosas ya dichas, si afirmo que aquí tenemos una apariencia de soberanía, pero que no tenemos una plenitud de soberanía; que en el orden económico, y aun en muchos puntos en el orden político, estamos verdaderamente mediatizados y que el señor presidente del Consejo de ministros, tan adorador de una soberanía antropomórfica e intangible, parece no percatarse de que hay efectivamente mermas en la soberanía española, mucho más temibles que aquellas mermas que pudiera implicar la constitución de un régimen autonómico en Cataluña.»

«Me habréis de permitir, señores diputados, que, a este propósito, recuerde y os lea algunos párrafos de un artículo notabilísimo, publicado por el eminente economista, que ha sido también subsecretario de Hacienda, don Emilio Riu, que juzgo extremadamente interesante. Dice este artículo:

1.º «España no puede», aunque convenga al cumplimiento de sus fines como nación, defender y artillar todas sus costas y fronteras.

2.º «España no puede» crear una red de ferrocarriles estratégicos de penetración que hagan posible el rápido traslado de sus ejércitos de una a otra de sus fronteras.

3.º «España no es dueña ni puede serlo», ni dejarán que lo sea, de su red de ferrocarriles de vía ancha, elemento único, capital, esencialísimo para su defensa nacional, y para el desarrollo de su riqueza.

4.º «España no es dueña, ni dejarán que lo sea», de los cables submarinos que en caso de lucha con alguna de las potencias mundiales que dominan estas comunicaciones, podrían evitar su total aislamiento y su ruina económica.

5.º «España no es dueña, ni dejarán que lo sea», de la mayor parte de sus minas de cobre y de cinc, que podrían ser la base de poderosas industrias metalúrgicas de transformación y de gran parte del material de guerra.

6.º «España no puede», y lo ha intentado varias veces, gravar con

impuestos da exportación los minerales que, como el cobre, el cinc y el hierro, van a fomentar el desarrollo industrial de otros países, con evidente perjuicio de nuestra economía.

7.º «España no puede lograr» ni a título de compensación, que se admitan a cotización sus valores en algunas Bolsas extranjeras de países a los cuales hemos dado toda clase de facilidades para cotizar aquí los suyos.

«No queremos hacer interminable la enumeración de hechos que prueban que España no es nación independiente; pero no hay síntoma más palpable de nuestra decadencia, que la impunidad absoluta en que desde hace años viene quedando el atropello a los españoles en el extranjero, de lo cual se dan frecuentes y numerosísimos hechos en el Brasil, en muchas de las Repúblicas del Centro y Sur de América, en Méjico, en Argelia, en Túnez y en las provincias del Mediodía de Francia. Ser español fuera de España, es ser un paria.» (Fuertes rumores).

«Y a estas palabras del señor Riu, venía don Antonio Maura, en reciente conferencia dada en el Círculo de Unión Mercantil, a prestar la consagración de su autoridad altísima, cuando afirmaba con los acentos de su maravillosa elocuencia: «España no se basta a sí misma en todas las circunstancias por que atraviesa su vida; no se basta ni siquiera en lo que se refiere a su vida militar y a las necesidades de su defensa nacional.» Y en estas condiciones, decía el señor Maura, una nación puede tener muchas carrozas de gala, pero no es una nación independiente. «Pues, señores diputados, esta situación de mediatización de España puede resultar enormemente agravada después de la guerra. Es casi una vulgaridad decir que, después de la lucha militar, va a seguir, intensa y dura, una lucha económica entre las potencias beligerantes. Estamos ya presenciando en todos los países la movilización para esta lucha económica en la cual procurarán los países beligerantes cerrarse unos a otros las fronteras. Es más, la lucha cruenta que actualmente se desarrolla en el mundo, dejará tal sedimento de odios que no es posible pensar que en pocos años se borren, ni que desaparezcan los resquemores y las consecuencias de la lucha.»

«Es evidente que después de ella, a los alemanes les habrá de ser muy difícil, por no decir imposible, exportar con bandera y con etiqueta alemana a los países aliados, a éstos les habrá de ser muy difícil exportar con su bandera y su etiqueta a Alemania y a los países aliados a ella; y en esta lucha económica del porvenir corremos el peligro, señores diputados, de que España presente el papel de Bélgica, o lo que es peor aún, el papel de Grecia; porque aquellos países que no puedan penetrar con su propia bandera en los otros países que con ellos han luchado, acudirán evidentemente a la bandera y a la etiqueta de los países neutrales.»

«En España estamos ya notando los primeros síntomas de ello. Vemos como, por ejemplo, los ferrocarriles del Sur han pasado a manos inglesas; vemos como los alemanes van estableciendo también sus puestos avanzados económicos en España; y yo os digo que cuando esto llegue, al estar indefensos como estamos, nos amenaza el serio peligro de que las aguas corran por nuestro cauce sin fecundar nuestro país y de aquí todas las potencias, que escojan nuestro país como campo de batalla, vengán a apoderarse de las fortalezas y de los reductos económicos y que nosotros los españoles, que sentimos alarmados nuestro patriotismo por la existencia de un Gibraltar, tengamos que lamentar muchos Gibraltares económicos en España.»

¿Cual es la solución y cual es el

remedio? ¡Ah! Yo creo, señores diputados, que no hay solución si no se consigue infundir, en el pueblo, y para infundirle es preciso en primer término tenerle -un ideal, primero de independencia y luego de expansión económica; y es preciso, después, que se coordinen todas las fuerzas sociales, políticas y económicas para la realización práctica de este ideal.»

Lo que han pres ells

Des que esclatà sa guerra europea fins diumenge passat, alemanys i austriacs han presos an ets aliats 431000 kilòmetres quadrats de terreny; i ets aliats n'han presos a Alemanya i Austria 22000.

De manera que alemanys i austriacs han pres an ets aliats denou vegades i mitja més terreny que ets aliats no los n'han pres a ells.

De manera que fins avui són ets alemanys i ets austriacs que guanyen, però de molt.

Uep!

Lletgiu aqueix article que posam més avall de La Veu de Catalunya de diumenge passat! Lletgiu-lo tots voltros que anau tan delitosos de sebre noves de sa guerra! No l'ha escrit cap germanòfil, sinó un neutral que, sens altra idea que dir lo que hi ha, pinta sa situació actual de sa guerra an es diferents fronts a on se mantents de milenars d'homes per afrenta de sa civilització i de s'humanitat.

No es veu el final

«Les ofensives dels russos, dels anglesos i dels francesos mostren cada dia més tendència a degenerar en guerra de posicions; aquesta mena de guerra que coneixem tan bé, monòtona, inacabable. Estem a mig estiu; en alguns dels punts on es combat, es pot dir que l'hivern ja truca a la porta, i l'hivern es és el gran inímic de tota mena d'operacions bèl·liques.»

«A Rússia, els russos han guanyat algun terreny al Lipa i n'han perdut al Stochot; de l'ofensiva d'En Kuropatkin contra l'Hindenburg, suspesa tot just començada, ja no se'n parla. De l'examen dels comunicats sembla deduir-se que els combats que es donen són cops isolats, no relacionats els uns amb els altres; no obeint a un conjunt, més aviat com si fossin provatures dels russos per veure si hi ha algun cantó dèbil a la línia de l'adversari.»

«La premsa francesa i l'anglesa han dit que els cosacs havien travessat els Carpats i invadit l'Hongria, afegint-hi una descripció dramàtica dels pobles fugint en massa davant dels invasors: morint de fam i set centenars al llarg dels camins i portant el pànic fins a Budapest, on les autoritats esverades, no sabien què fer ni què dir. D'aquesta invasió que ha donat lloc a llargs articles de conciençuts crítics sobre les conseqüències que portarà, els comunicats oficials russos no han dit ni una paraula, cosa estranya donada la gran transcendència del fet. Però lo més extraordinaria del cas és que, ben esbrinat, resulta que la noticia s'originà d'un telegrama publicat pel «Morning Post» i procedent de Budapest! ¿Com diantre la censura de Budapest va deixar passar un telegrama tan trascendental? Sens dubte, o el «Morning Post» ha volgut fer una broma o la hi han feta ell.»

«Al Somme, les operacions són de molta violència i de pocs resultats;

presa i represa de part d'un poble, d'un bosc, d'una casa, i prou. Fa quatre dies els alemanys van preparar un moviment ofensiu d'importància contra el sector anglès, des de Thiépvall a Guillefont. Però un dia els aviadors anglesos van notar sospitoses aglomeracions de tropes enemigues, i l'alt comandant anglès al tenir notícia com prengué de què es tractava i reforçà a corre-cuita la línia amb noves divisions. Ben just li va venir, a l'endemà, els alemanys donaven vuit furiosos atacs que s'estrellaven a la resistència anglesa, logrant sols un petit guany prop de Pozières. De no ser els aviadors, els anglesos haurien tingut un disgust gros.

«A Verdun, ni alemanys ni francesos avencen, si bé el canoneig segueix furiosament. A l'Àsia, amos els russos del triàngol Trebisonda-Erzérum-Erzindjian, tenen a les seves mans tota l'Armènia. Els italians segueixen aturats a Isonzo i a la regió del Trenti, on van fer alt els austríacs en sa retirada voluntària.

«Però en lloc es veu el plan imagine, l'iniciament de l'operació decisiva que posi fi a l'horrible conflicte. Els Estats Majors ja fan preparatius per la pròxima campanya d'hivern.»

B. de Rocafort

«La Voz del Pueblo?»

«Si, que s'és fet aquell paperingó republicanot? tan xètxera, tan baladrer, tan blasfem, tan rabiós contra capellans, frates i monges, que com que l'ós s'hagués d'engolir tots, ja fa setmanes que no surt. Mos digueren que Phavien denuncià. Noltros creim que fonc un altre es motiu de sa seua mort: es no tenir qui el volgués ni qui el lletgís.

«Ja sabeu lo albaix que están a Mallorca es republicanis, que no teneh alè per apagar un llum, van prims de llops, no teneh més que sa pell i es ossos, tastatetgen. ¿Com han de poder sostenir ni un trist setmanar? Ademés La Voz del Pueblo estava escrita amb sos peus; allò no era escriure, era pernetjar i tirar cosses seguit seguit i gargais a té qui té contra Deu, contra l'Esglesia, contra tot lo sant i sagrat i contra es sentit comú. Amb una paraula, aquell paperingó era un missatge d'En Barrufet i En Barrufet el se'n ha duit. Així hi vegem d'ets altres, si no s'han de convertir.

Un desgraciat

No mereix altre nom un escrigador que surt dissapte damunt s'Obretxo Balear blasfemant de Deu perque una germana seua s'és morta i li han dit que s'és morta perque Deu e'hu ha volgut. I com ja se morí son pare i sa mare, un germà i dues germanes, ara a l'homo se rabia li revé i blasfema contra Deu perque ha volgut que hi hagués totes aqueixes morts dins sa seua familia, i diu que no han d'extranyar si no creu en Deu, i demana: ¿puc creure ni amar un Deu, que, segons diuen, ha causades totes aqueixes morts dins ca-meua?

I diu més aqueix... desgraciat; diu: «...jen no esser que també tenga» Deu «es meu nom escrit an es llibre des sentenciats».

I ¿això duptau, germà? ¡Vaja si vos hi té Deu an es llibre des sentenciats! i desde tota l'eternitat que vos hi té. No hu dupteu que també vendrà per vos es dia de la mort, i ja de vos si no vos sou penedit de totes aqueixes blasfemies públiques que heu comeses contra ell! ja de vos si no vos sou convertit d'aqueixa impietat i ateisme que vos roega! ¿Què ha d'esser de

vos, si vos presentau an es Tribunal de Deu sensa convertir-vos abans de morir? Un s'escarrufa sols de pensar-hi!

Germanet, s'ignorancia religiosa que demostrau amb aquest escrit vostre, així mateix és massa feresta! Tots es pobles de la terra han cregut sempre en Deu i l'han adorat come senyor i comandador de totes ses coses, come autor de sa vida i de sa mort, come senyor de tot. Si, Deu és qui creà el cel i la terra i totes ses coses de no res; Deu és qui donà el ser a tots els sers, sa vida a tots els vivents; Deu és qui cada hora i cada moment conserva el ser i sa vida a tots es qui són, a tots es qui viuen; i així com Deu mos donà sa vida perque volgué i la mos conserva perque vol, com troba que ja hem viscut prou, la mos decanta, la mos lleva, sensa fer-mos cap injusticia, perque som obra de ses seues mans i pot fer de noltros lo que li don la gana, i cap dret tenim noltros a queixar mos-ne perque tot quant som, tot quant tenim, le hi devem, e'hu tenim d'ell, i no porem reclamar contra ell perque no som més que lo que ell ha volgut que fóssem.

Si no haguésseu perduda, germanet, sa fe del sant batisme, sabrieu tot això, i no blasfemariu així com blasfemau, sino que besariu la mà de Deu que vos ha visitat amb aqueixes morts que vos ha enviades, no per fer-vos cap mal, sino molt de bé, ja que ses desgracies i es socaires i ses perdues de persones i de bens, Deu les mos envia per purificar-mos, per expiació des nostros pecats, per que, sufrint les amb resignació i paciència, mos servesquen per guanyar el cel.

I vos lo desgraciat! les feis servir per encallar-vos més dins sa vostra impietat, per fer-vos més lluny del cel i acostar-vos a l'infern; les feis servir per afeir an es feix, a sa somada que vos carregà En Barrufet per afonar-vos de tot el dia que hageu de comparèixer davant es Tribunal de Deu, si no vos sou convertit d' hora!

«Ah desgraciat! ah desgraciat! Señor, perdonau-lo! que no sab que's fa ni que's diu!»

Un Mercader Nou

Es cap d'En Juan bollia com una olla de caragols no sabent que pensar-se: per una part no sabia si a s'hostal e'hi sortien bruixes o si lo que li havia passat allà, era per art del Mon, es seu inimic; que de s'altre inimic la Carn, ja sabia cert que no hu era, perque no n'havia menjada; i per s'altra part pensava en lo que li havia dit sa criada sobre es casar-se.

Pensant amb el Mon, recorda-lo que li havia dit es pastor referent an aquest inimic i se va resoldre, per treure-se es gat des sac, d'anar aquella nit a ajocar-se dins es cementeri, perque allà dins estaria fora del mon i, si no tenia res de nou, seria una prova certa de que el Mon era s'autor de tot lo que li havia succèit, de que li havia posats ets uis damunt i que el menaia de prop ferm.

Lligat aquest cap, comensa a pensar en lo que li havia dit son pare parlant des casar: «Negú pot dir d'aquesta aigo no beuré — i ell se trobava an es cas d'aver de beure de tal aigo per desfer-se de sa moneda falsa. Estava apurat l'homo, no sabia si havia de retener en son poder sa moneda o si havia de beure de aquella aigo, però sa veritat és que, sensa donar-s'en compte, pensava amb sa criada de s'hostal, la trobava llesta ferm, garrida, alegre i no sé quantes coses més. Lo cert fonc que d'aquests pensaments tregué en net que el dimoni no és tan lleig com lo pinten, que s'aigo des matrimoni no és

tan amarga com sa fel ni es feix era tan feix-c que ell no el se pogués carrregar.

Estava donant voltes an aquesta idea, que de cada estona li parexia més simpática, fins que arriba a una possessió quant se posaven a sa taula per dinar.

Es cans, com el veren que s'acostava a ses cases, se posen a lladraj, el m'envesteixen com a llops i no se varen aturar fins que li varen haver pegades un parel d'espellades.

L'Amo de sa possessió, quant senti es llatr des cans i es crits que pegava En Juan, sortí tot depressa i, gracies an això, En Juan s'escapà de ses barres d'aquells garameus. L'Amo llavò barrera es cans, donà mil satisfaccions an En Juan i, per polir la cosa i per que es retgiró li passàs avall, el fa dinar amb ells, cosa que li caigué més bé que no ses mossegades que li havian pegades es cans.

Quant varen estar bé de panxa i En Juan hagué dit s'objecte per que hi era anat, se'n van a veure un gorà, que per cert l'Amo el tenia mal-a-pler ferm, per que era allò de gran esglesia i pocs perdons, i parlen de fer una barrina.

Es gorà era una mala vitola, alt i prim, molt esquiart, tenia ses cames de mè, totes plenes de morfea i ses potes fotes maganyades.

Després que En Juan hagué fet un regoneixement a s'animal, se peguen de barrina; i després d'haver gastada molta de saliva regatetjant, clogueren sa barrina per cinquanta pessetes. Llavò En Juan se despedeix de l'Amo i ja és partit amb so gorà cap a s'hostal estant segur que havia feta una barrina de primera.

Durant es camí se convencé En Juan de que sa barrina no era tan bufarella om ell se creia, perque es gorà comensà a trobar espines i a pegar varades, demostrant amb això que no més servia per fer un camí, es des carnatge.

Quant En Juan arribava a s'hostal pensà altra volta en sa criada i tot d'una, sensa donar-se'n compte, s'arregla es vestit, el s'espolsa, se compón sa clenxa i se posa es capell a la banda. Era sa primera vegada en sa seua vida que volia parèixer garrit. Aquella al·lotia li era entrada per s'ui dret.

Com ja s'era fet tart, arretglia es gorà amb quatre grapades, s'asseu a sa taula per sopar, sopa, fa una mica s'alleta a sa criada, però amb poca gracia ferm; i sensa dir res a negú i molt d'amagat, ja li ha estré cap an es cementeri a fer-hi sa nit per sebre cert si era el Mon es qui el menava de prop.

Feia fosca negra com arribà an es cementeri; troba tancat i bota sa paret. Encara no havia botat, com sent renou de claus, i pensant que seria qualcú que volgués entrar allà dins, per que no l'afinassen, se'n va a amargar-se dins es depòsit des morts.

Es fossar, que era es qui havia fet es renou de claus, s'assgué a un pedris que hi havia a s'entrada des cementeri, esperant que hi duguessen una jova que s'era morta aquell dia.

Des cap d'una estona se veuen dues fileres de llums i comensa a sentir-se tregip de gent.

Era s'acompanyament des mort que s'acostava.

En Juan que senti aquella remor, comensa a no tenir-les totes segures, es seus cabeis s'arreveixinaren, es cor li feia tec-tec i ses cames li prengueren es tremolor.

Quant es quatre que duien es baul, arribaven an es depòsit, es fossar obri ses portes. Aquí En Juan, cregut de que hi anaven per ell, envest cap a dafora com un llampó.

Aquells que duien sa morta, segurs de que era un mort que els envestia, deixen es baül en terra e'hu donen a ses cames com cent mil llamps cap an es poble, i En Juan per lo mateix i de quatre darrera ells; i ells! que cuidaven a estellar-se com veien que aquell mort

los encalsava; i com li guanyaven a córrer i hu feien de tot, li prengueren ventatge.

A la fi arriben an es poble, i allà com es cans nanells, que, en esser davant ca-seua, cobren coratge, se returaran per veure que dimoni seria allò, que los encalsava.

Amb això En Juan, que los anava una vintena de passes enrera, arriba tot suat, fen uns alens, que el sentien de cent passes enfora. Quant aquells me veuen s'ambalit, sa rabia los revé i ja son partits a bestreure-li, i matalofada vé i matalofada va el me deixen més blau que un cotó.

Tot d'una que En Juan se veu escapol de ses arpes d'aquells quatre, ja és partit coix coix, cap a s'hostal diguent entre si mateix:

«Jo tenc sa culpa de tot lo que m'ha passat, perque si no me fos, mogut da dins es cementeri, com me digué es pastor, res de tot això hauria succèit. I si hagués fet lo que me comandà mon pare de que havia d'estimar més que ets altres m'encalsassen que si jo los havia d'encalsar a ells, ara no diria aquesta altra planissada dalt ses costes lles; perque, mirada bé la cosa de prim compte, jo era es qui encalsava i sa funció s'és acabada essent jo s'encalsat.»

Llavò pensà en lo que li diria sa criada de s'Hostal, quant sabés tot lo que li havia passat, i romangué tot empegueit.

«Cent lliures, deia, no voldria d'haver d'agontar ses falconades que me tirará aquella al·lotia i sentir ses riaies que farà damunt mi! E'hi poran llogar cadiretes! el arrutant ses espalles i tot com pungit, acabà diguent:

«¿Què ha de fer un homo? més que agontar sa calabruixada i tenir paciència!»

Quant En Juan arribà a s'Hostal, e'hi era arribada sa notícia de que an es que havien duita aquella morta an es cementeri, les era sortit un mort; però no sabien certa sa cosa com era estada perque uns e'hu contaven d'una manera i ets altres e'hu contaven de s'altra, sensa que negú anomenàs En Juan en res ni per res.

Mentres aquella gent feia mil comentaris i qui manco e'hi sabia més e'hi deia, se presenta En Juan, i sa criada, tot d'una que el me veu, diu:

«En Juan que vé de per-vila, mos ho contarà tot.»

«De que parlau? diu ell. ¿Què és lo que voleu que vos conté?»

«Això d'aquest mort que diuen que ha resucitat diu sa criada.»

En Juan, com senti anomenar es mort, va creure que hu sabien tot, i li agatà pell de gallina, sa cara li tornà de mil colors, i fògint de sa questió, comensa a mastegar fesols diguent:

«Res sé de de tal casament. I sobre tot, tenc feines! He d'anar a arretglar es gorà!»

«No hi valen feines! diu sa criada. Tu sabs cosa! Jo hu conec en sa feua cara! Diga-mos que és estat això des mort!»

«No hi ha res de morts, ni de resucitats! diu En Juan.»

«¿Que vol dir no hi ha res de morts, diu sa criada, i conten que es mort les ha encalsats fins an es poble!»

«Cal diu En Juan. Un poc ne llevarem!»

«I llavò diuen, diu sa criada, que des retgiró n'hi haurà que n'estaran malalts. Deu sab quin temps!»

Aquí En Juan, petit petit que no l sentissen, digué:

«Jo no hi estaré malalt des retgiró! Si a cas serà des gipó que m'han donat.»

«I ara, diu sa criada, cerquen sebre qui és aqueix mort!»

«¿Que mos dius, Juan, a tot això? diu s'Hostalera.»

«Que me basta per caldera! diu En Juan en sí mateix.»

—Parla, homo! diu sa criada, que Cristó parlava i estava a la creu! Ell qualsevol diria que tu ets d'ets encalsats!

—Encalsat i agafat me toca esser! diu petit, donant es vent per escampat an aquella revel·lera.

—En què quedam? diu ella. ¿Ets d'ets encalsats o no? ¿Te són arribats ets esquits o què?

—¿Ets esquits? ¡es raigs! es raigs! diu En Juan amb ell mateix.

—Ara veig ben cert que hu ets d'ets encalsats! diu sa criada.

—Ni hu som! diu ell, ni sé res ni vui sebre!

—I ¿per que no vols sebre res? diu ella.

—Perque ma mare me deia, diu En Juan, que no hem de rossegar es morts, que descansen en la pau de Deu, i així, me'n vaig a dormir! ¡Bona nit!

I aquí En Juan gira en coa i cap a sa cambra!

Bé el varen cridar, però ell no s'empatxà de raons feu es seu cap envant, s'aficà dins sa cambra, posa biuló per por de mosques, apaga es llum i, després d'haver fetes ses seues devocions molt a-poc-poc, perque tot es cos li feia mal, s'ajeu.

Allò de que En Juan no volgués sebre res d'allò des mort, cridà molt s'atenció an es de s'Hostal i cregueren que hi hauria tenguda part o lletgittima.

Sa criada, que era sa mateixa curiositat, demana d'ordre a s'Hostalera per sortir una estona per aclarir-ho.

S'Hostalera, que patia des mateix mal, ja hu crec que li diu que sí, i aquella mandragolina ja és partida de casa en casa a demanar d'allò des mort ressucitat, i aviat sabé fil per randa tota la feta, i tot d'una gira en coa cap a s'Hostal a contar-ho a la gent d'allà.

Ja te pots figurar, lector, sa lulea que feren aquella gent i sa manera com me varen posar el pobre Juan.

Aquelles llengos no tenien fre, no li deixaven part sana. Tot sortí a rol·lo, sa trasfiguració des mul, allò des seus inemics *Mon, Carn i Dimoni*, ses mossegades des cans d'aquella possessió i, come nota còmica, sa criada contà a pedres menudes i en to de burla sa manera desmanyotada com En Juan li feia l'amor.

—¡Tan beneit i va de festetjaments! diu un de sa rol·leda.

—Si jo fos de tu, diu un altre a sa criada, li donaria corda fent-li veure que el vols i, com du es serró ben ple, es ben segur que no te faltarien bons presents.

—Lo que ha de fer ella, diu s'Hostaler, és donar-li s'aigo per escampat, perque no vui que de gent pugà dir que sa criada de s'Hostal d'En Petit, amb consentiment de l'Amo, haja plomat un beneit.

Es ben segur que, quant s'Hostaler deia això, no pensava que, tocant a plomar En Juan, ell no poria tirar sa primera pedra perque valguent se de sa seua beneitura, li havia saupat es mul, i, si hi pensava, devia dir entre sí mateix:

—Una cosa són ets altres i una altra cosa som jo.

Es de sa rol·lada, quant varen sentir s'Hostaler que parlava d'aquella manera, callaren i, com ja s'era fet tart, se'n anaren a ca-seua i es de la casa a donar part a la nit.

Deixem-los ara, lector, dormir en pau i posem punt an aquest capítol, que per tots e-hi ha d'haver descans.

LAU PEL-D'OR.

Wint mil endevinaoress!

Diu un periòdic estranger que es Govern Francès té mal-de-caps ferm de wint mil endevinaoress que capllevan devers París, fent profecies de lo que ha de succeir en sa guerra, i posen a la gent un cap una ferrada, i hu fan anar tot en revolt i són molts que hi perden es corbam. Es Govern, per posar retgit a tal cabermoni, ha passa des unes ordes ben estretes contra tots es qui pretenen d'endevinar allò que ha de succeir, amenassant que seràn greument castigats ets escampadors de fals profecies falses, considerant-les com un atentat contra la Patria. ¡Molt ben fet!

En Pere de sa Vaca

(Segueix)

I heu de creure i pensar i pensar i creure que a forsa de sucra ets ais En Pere sobre com s'ho faria per cobrar una altra cama de sa vaca, se pega un rivet an es front i diu:

—Ja sé que faré. Me vest de capellà, me'n vaig devers sa còva i ¡que'm tirin p'una passa si no los torn fer sa garangola an aquells lladres!

Dit i fet, En Pere fa bo amb una criada d'un capellà, que li deixa una lloba, uns balindranys i un capell de teula d'aqueix, en fa un bolic, i ¡cap an aquell matar de davora sa còva des lladres! un vespre com hagué sopat.

S'amaga dins aquell matar, s'hi passa tot lo dia, una hora es sol post se vest de capellà, surt de s'amagatai, s'arramba devers sa còva, es dos lladres coes el guipen, i s'hi acosten dient:

—Pare! Es Deu que l'envia!

—Tammateix! diu es capellà.

—Sí, diuen aquells. Es que tenim es Capità ben tal qual. Fa temps que du xètiga, no sabem que és què té, se fon de cada dia, està al baix de tot, en tenim por de que no la mos fassa! Així és que mos faria un bon favor si entrava a veure'l, i li poria ensatar des confessar-se, perque ja hu veu, Pare, per aquí mos trobam lluny de remeis, i estaria ben exposat a fer quiec sense temps d'anar a cercar confés ni sagraments!

—Sí que trob que heu pensat bé! diu aquell... capellà.

Sobre tot, aquells dos fan entrar es... capellà dins sa còva i diuen an es Capità:

—¡Mirau, Capità, quina visita més bona que teniu! ¡Aquest Pare d'ànimes què passava per aquí, i ha sabut com vos trobàveu, i vos ha volgut veure!

—Ja estic content! diu es Capità, sense moure-se de dalt es sac-pai a on estava ajegudot sense porer-se moure de ses dues grans planissades que En Pere li havia donades causa sa ditxosa vaca.

Es capellà s'hi arramba i ja va esser partit a moure-li de Deu i de sa salvació de s'ànima i de lo poc que som an aquest mon. I es Capità que el escoltava i no li feia gens de mal sò.

Amb això es capellà fa senya an aquells altres dos per que surtin amb ell allà dafora.

E'hi surten, i ell les diu:

—Aquest homo no m'agrada gens. Si no voleu que muira com un ca, espitxau-vos més que depressa un cap a cercar es combregar i s'extremunció i s'altre cap a cercar sa caixa, per posar-le-hi dadins tot d'una que badai, si no voleu que hu empesti tot i que no vos pec a voltros es mateix mal; i jo mentres tant provaré de confesar-lo a fi de que tot d'una que arrib el Bon Jesús, el pugà rebre a l'acte!

Parteixen aquells dos més que depressa cap a cercar es combregar i s'extremunció i sa caixa, deixant aquell

capellà tot sol amb so malalt a veure si el confessaria.

I es confessar fonc que, com cregué que aquells dos ja eren enforet i no hi havia perill de que tornassen arrera, se planta davant es Capità i li enfloca aquesta:

—Parlem clar, Capità. Jo no som cap capellà; som En Pere de sa Vaca i venc per que me pagueu una altra cama de s'animal. Amb cinquanta lliures vos curareu sa nafra!

I an es mateix temps que deia això, se destira d'un bon venable i ja és partit a bestreure ventim an aquell malanat des Capità, que li escapaven uns remeulos lo més esglaiosos i amars.

—Ai! ai! ai! deia ell. ¡Això ja és pegar sense anima! No peguis pus! No peguis pus, per amor de Deu! ¿Vols ses cinquanta lliures? Pren-les! Dins aquella enclotxa és es serró! Pren-les i ves-te'n!

En Pere hu fa així, agafa es serró, l'obri, pren ses cinquanta lliures, i de d'allà cap a St. Llorens.

P'es camí se treu es balindranys, sa lloba i es capell de teula; com arriba an es poble, e-hu torna a sa criada d'aquell capellà, i s'entrega a ca-seua tot xaravel·lo.

—Això és hora de retirar-te, polissó? digué sa mare.

—Es que venc de cobrar sa tercera partida de sa vaca, diu ell.

—I la t'han pagada? diu sa mare.

En Pere per tota contestació li posa dins sa mà ses cinquanta lliures, tot dient:

—Ara ja he cobrades tres comes de sa vaca; ja només me'n manca una a cobrar.

—¿I la te pagaràn? diu sa mare.

—Així com m'han pagades ses tres, me pagaràn ses quatre.

I mare i fii, tot xalests, se'n anaren a jeure abans de pus raons.

Passen un parei de dies i pensa qui pensa En Pere com s'ho faria per cobrar s'altra cama de sa vaca, no li venia cap idea que valgués un gafet.

Per veure si n'hi compareixeria cap que fos lè per la cosa, pren bordada cap a sa còva des tres lladres; se posa a l'aguait dins aquell matar, mira qui mira devers sa còva, i notà que es lladres tenfen un carro allà davant, i que hi carregaven coses i coses.

—Ja serà, diu En Pere, que apleguen es quatre trastets i se'n va a una altra banda a viure per escapar-se de ses meues arpes; però m'engana que m'escapin.

Com es lladres tengueren dins es carro tot es tu-antem de sa còva, parteixen amb so carro de d'allà tira tira.

En Pere surt des matar i los pitja darrera, pero de lluny, que aquells no el guipassen.

Topa un homo qui llaurava, i li diu:

—Germà ¿que voleu guanyar deu lliures amb quatre grapades?

—¡Massa que les yui guanyar! dins aquell. ¡Digau-me què he de fer per guanyar-les!

—Just una cosa! diu En Pere. Anarvos-ne cualcant damunt una bistia de ses vostres cap an aquell carro que mos és davant; i, en arribar-hi, deis: *Jo som En Pere de sa Vaca!* I fogiu més que depressa, i jo llavò vos donaré ses deu lliures.

—¿I no anau de berbes? diu aquell llaurador.

—¡Per berbes estic jo! diu En Pere. ¡Com som homo! que vos poreu fiar de mi!

—Res! diu aquell llaurador. Ara mateix me'n hi vaig!

Desjuny es parei, se posa damunt una mula d'aquelles, i ¡de quates cap an es carro des lladres! i En Pere darrera ell.

Encara no fonc es llaurador davora es carro des lladres, com pega crit dient:

—Som En Pere de sa Vaca!

Dir allò i es dos lladres coes botar des carro i abordar-se an es llaurador fonc tot u.

Però es llaurador enverga cimada i altra a sa mula, i aquell animal ¡de quates de d'allà!

I es lladres darrera, correns tant com en porien treure, i aquella mula que allargava, però molt, i es dos lladres dassa qui venga darrera es llaurador.

Amb això En Pere arriba an es carro i m'hi troba es Capità agotzonadot dalt es sac-pai que no's poria batetgar de ses tres planissades que se'n havia duites.

I En Pere que s'hi arramba i li enfloca:

—No és aquell que fuig En Pere de sa vaca! Som jo mateix! i venc a cobrar sa darrera cama de s'animal!

I mentres deia això, ja se destira d'un venable, i garrotada vé i garrotada va an es pobre Capità, que no parava de dir:

—Ai! ai! ai! Som mort! som mort! som mort! No peguis pus. No peguis pus! no peguis pus! Digués que vols i t'ho donaré! sols que'm deixis en pau!

—Que vui? diu En Pere, cinquanta lliures per mi per sa darrera cama de sa vaca i estarem cabals, i llavò deu lliures per aquell que fuig!

Es pobre Capità no tengué altre lli-vell que monyir ses xeixanta lliures, En Pere les s'embutxacà hi hu dona a ses comes per que aquells altres dos no l'aglapissen.

I què havien d'aglapir es grans banastres! Ell se cansaren d'encalsar aquell que fogia amb sa mula, que topà més tart En Pere, En Pere li entregà ses deu lliures, i s'espitxa a St. Llorens i entrega ses cinquanta lliures a sa mare i dient-li:

—Ara he acabada de cobrar sa vaca! Ja m'han pagades ses quatre comes! ¿No us ho deia jo que cobraria?

—Si que tens raó, fill meu! deia sa mare llagrimetjant d'alegria, i el se cuidava a menjar de moixonies que li feia, i no vos dic res de ses que feia a ses docentes lliures que es seu fii havia tretes d'aquella bona de vaca.

Però encara no s'acabà aquí aqueix cap de fii d'En Pere sa Vaca. S'acabarà dissapte qui vé, si Deu ho vol i Maria.

JORDI DES RECÓ.

Noticies de Manacor

A la Parroquia, han enretjolat es bras de creuer de sa Capella de la Puríssima, de ratjoles fetes a Manacor a sa fabrica d'En Sebastia Ordines des carrer de la Pau.

Ha quedat molt bé. Deu faça que prest hi vejem tota l'Esglesia. Amèn.

Se acaba de publicar es tom VII de Rondalles Mallorquines, d'En Jordi des Recó; de 320 planes. El qui el vulga comprar, que ho diga an es repartidor de LA AURORA, qui los ho durà a ca-seva.

Aprofitant ses facultats que donà l'Ilm. senyor Vicari Capítular, a Fartàritx i a la Sagrada Família, han perllongat es jubileu de la Porciúncula per demà.

Aquesta setmana la gent ha comensat a culfir ses quatre mel·les que hi ha a redols: poc i mal garbat i roegat de rata; per paga es preus volen baixet causa de maleida guerra. Deu vulga que prest s'acab. Amèn.

Festes de St. Domingo.—Dia 3. A les dues des cap-vespre, repicada de campanes i sortida dels moretons, gigants i alicorns, i bendició de la cisterna. A les 8 ½ del vespre, completes i després música fins a les 11.

Dia 4. A les 7 del demati, passa-carrers i repartició de coques. A les 9 i mitja tercia i ofici amb sermó, que dirà Fra Emili de Villaller caputxi. Al cap-vespre festa en el Velòdrom amb música, joc de Foot-ball i areostació. Al vespre música, coets i bombes.